

CÜMLE ÇEŞİTLERİ

Kurallı Cümle:

- İş, oluş ya da durum bildiren kelime cümlelerin sonunda yer alır.
- İşi yapan kişi veya varlık cümlelerin başında yer alır.

ÖRNEK:

Ayşe bugün sinemaya gitti.

İşi yapan
kişi

Yapılan
iş

Kuralsız (Devrik) Cümle:

- İş, oluş ya da durum bildiren kelime cümlelerin sonunda yer almaz.

ÖRNEK:

Bugün gitti sinemaya.

Yapılan
iş

UNUTMA...

Cümle büyük harfle başlar.
Sonuna noktalama işareti koyulur.

Neden - Sonuç (SebeP - sonuç) Cümleleri :

- Bir olayın veya davranışın hangi nedenle yapıldığını bildiren cümlelerdir.
- Çünkü, için, bu sebeple, bu yüzden, dolayısıyla gibi sözcüklerin kullanıldığı cümlelerdir.

! Cümleye "Neden?" sorusunu yönelterek sebeP - sonuç cümlelerini bulabiliriz.

ÖRNEKLER:

Hasta olduğu için doktor ilac yazmış.
SebeP **sonuç**

(Doktor neden ilaç yazmış?)
(Cevap: Hasta olduğu için)

Otobüsü kaçırdığım için işe geç kaldım.
sebeP **sonuç**

(İşe neden geç kalmış?)
(Cevap: Otobüsü kaçırdığı için)

Okula gidemedim çünkü hastaydım.
sonuç **SebeP**

(Okula neden gidemedi?)
(Cevap: Hastaydı)

Karşılaştırma Cümleleri:

- İki varlığın veya olayın birbirlerine göre durumunu belirten cümlelerdir.
- Göre, kadar, daha gibi sözcükler kullanılır.

ÖRNEKLER:

Çayı kahve **kadar** sevmiyorum.

(Çay ve kahveyi kıyaslamış.)

Zürafa ata **göre** daha uzundur.

(Zürafa ve atın boyları karşılaştırılmış.)

Ahmet, Burcu'dan **daha** başarılı

(Ahmet ve Burcu'nun başarıları karşılaştırılmış.)

Teyzem, annemden **küçüktür**.

(Teyze ve annenin yaşları karşılaştırılmış.)

Soru Cümlesi:

- Ne, Ne zaman, Nerede, Kim, Nasıl, Kaç, Nereye, Neye, Niye, Kime, Hangisi gibi kelimelerle oluşturulan cümlelerdir.
- Soru cümlelerinin sonuna soru işareti (?) konulur.

ÖRNEK:

Dün size kim geldi?

Hangi kitabı aldın?

Ünlem Cümlesi:

- Sevinç, korku, heyecan, üzüntü, şaşırma, seslenme belirten cümlelerdir.
- Cümlenin sonuna **Ünlem işareti (!)** konulur. Bazı ünlem cümlelerinde de ünlem belirten kelimeden sonra ünlem işareti konulur.

ÖRNEK:

Hey, beni de bekleyin!

Eyvah! Geç kaldım.

UNUTMA...

Ünlem işaretinden sonra gelen cümle büyük harfle başlar.

Olumlu Cümle:

- Bir işin yapıldığını, yapılacağını ve yapılmaya devam ettiğini belirten cümlelerdir.

ÖRNEK:

Ancam bize geldi. (iş yapıldı.)

Ancam bize gelecek. (iş yapılacaktır.)

Ancam bize geliyor. (iş yapılıyor.)

Olumsuz Cümle:

- Bir işin yapılmadığını veya yapılmayacağını belirten cümlelerdir.
- -me, -ma ekleri veya **değil**, **yok** kelimeleri cümleyi olumsuz yapar.

ÖRNEK: Erdal bize gelmedi. (iş yapılmadı)

Bu kitap senin değil.

Cüzdanımda para yok.

Aldı. → **Olumlu**
Almadı. → **Olumsuz**

